

Halmstads kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Andersbergsskolan 1
belägen i Halmstads kommun

Tillsyn i Andersbergsskolan 1

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Halmstads kommun under våren 2016. Andersbergsskolan 1 besöktes av Skolinspektionen mellan den 15 och 18 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Då det är en skola med endast förskoleklass upp till årskurs två så finns ingen officiell statistik gällande måluppfyllelse vad gäller kunskapsresultat eller trygghet och studiero för Andersbergsskolan 1. Skolan har inte heller gjort en sammanställning av skolenhetens resultat.

Då Andersbergsskolan 1 endast omfattar förskoleklass upp till årskurs två finns ingen officiell statistik gällande måluppfyllelse för kunskapsresultat. Skolan har inte heller gjort en egen sammanställning av kunskapsresultaten. Skolan har inga resultat vad gäller trygghet och studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-10-14
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-14
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-10-14
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-10-14
Ytterligare brister	Föreläggande	2016-10-14

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens bedömning är att det i Andersbergsskolan 1 inte görs någon uppföljning av vare sig skolenhetens kunskapsresultat, trygghet och studiero eller andra resultat. Utan en sådan analys av skolenhetens resultat kan rektorn inte heller besluta om utvecklingsåtgärder som utgår från de behov som har identifierats för skolenheten och som syftar till att öka måluppfyllelse. Av tillsynen framkommer att skolenheterna, Andersbergsskolan 1 och Andersbergsskolan 2, i alla avseenden uppfattas som en gemensam skolenhet och har två rektorer som delar ansvar för den pedagogiska verksamheten. Andersbergsskolan 1 är därmed inte en autonom organiserad skolenhet, elever på skolenheten har två rektorer och rektor har inte den beslutanderätt eller förutsättningar för att ta det ansvar som följer av skollagen och andra författningar.

Skolinspektionens bedömning är vidare att elevhälsans kompetenser enbart i begränsad omfattning tas tillvara i arbetet med utredningar av elevernas behov av särskilt stöd. Det är istället lärare, oavsett kompetens och erfarenhet, som i stor utsträckning själva ansvarar för att utreda elevers behov av särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar även att samtliga lärare vid skolenheten fått delegation på att fatta beslut om särskilt stöd utan att rektorn har säkerställt att läraren i förekommande fall har den kompetens och erfarenhet som krävs för att kunna besluta om och upprätta åtgärdsprogram. Elevhälsan arbetar inte heller främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det arbete som bedrivs riktas i huvudsak mot åtgärder för elever på individnivå.

Skolinspektionen bedömer också att utbildningen på Andersbergsskolan 1 inte tillförsäkrar eleverna en trygg skolmiljö då många elever upplever hot och kränkningar under rasterna. På skolenheten fungerar inte kedjan med anmälningar av kränkande behandling från elevnivån upp till huvudmannen eftersom lärare och elevhälsoteamet uppger att rapportering av upplevda kränkningar till rektor inte alltid sker.

Det brister också i samverkan mellan lärarna i förskoleklasserna och lärarna i grundskolans årskurs ett och två. Trots att lärarna själva efterfrågar en sådan samverkan mellan verksamheterna visar utredningen att skolan är organiserad på ett sätt som inte möjliggör detta.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Halmstads kommun att **senast den 14 oktober 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser.

Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Halmstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektor ska säkerställa att utredningar av elevers behov av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Utredning visar att elevhälsans kompetenser enbart i begränsad omfattning tas tillvara i arbetet med utredningar av elevernas behov av särskilt stöd. Det är istället lärare, oavsett kompetens och erfarenhet, som i stor utsträckning själva ansvarar för att utreda elevers behov av särskilt stöd. Även om elevhälsan anser att utredningarna ofta sker i samråd med specialpedagogerna upplever flertalet av lärarna att de är ensamma i arbete med utredningar och utformandet av åtgärdsprogram för särskilt stöd. Lärarna anser att de inte har kompetens att utreda och besluta om vilka åtgärder som krävs för att elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses. Rektor menar också att den specialpedagogiska verksamheten kring utredningarna inte fungerar för alla elever. Skolinspektionen bedömer därför att skolenhetens arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav i dessa delar.

Skolinspektionens utredning

Lärarna uppger i intervju att de känner till rutinerna kring särskilt stöd, men att de inte följer dem då tiden mellan anmälan om behov av utredning till återkoppling från elevhälsan kan ta allt från två minuter till flera månader. Lärarna säger att de drar igång arbetet med åtgärdsprogram själva, och att de jobbar med utredningen och utformandet av åtgärdsprogram själva. Flertalet av lärarna uppger att de istället för att vänta på tillfälle att ha samråd med elevhälsan tar direkt itu med utredning själva. Lärarna säger att om de vill ha respons från elevhälsan är det upp till lärarna själva att jaga representanter för elevhälsan i korridoren. Lärarna säger också att eftersom de inte har den kompetens som behövs så blir utredningarna bristfälliga. När åtgärdsprogrammet är färdigt läggs det i rektorns fack, men inte heller då sker samråd med elevhälsan, berättar lärarna. Lärarna berättar att de känner sig ensamma i arbetet med att utreda elevernas behov av särskilt stöd.

Elevhälsan beskriver i intervju rutinerna kring särskilt stöd. Elevhälsan säger att första steget är att lärarna lämnar in en anmälan i rektorns fack om att eleven riskerar att inte nå målen i ett ämne trots de extra anpassningar som har gjorts i klassrummet. Anmälan tas då upp på nästa elevhälsomöte, vilket normalt sker inom en vecka, uppger elevhälsan. Nästa steg är, enligt elevhälsan, att på elevhälsomötet utse en person i elevhälsoteamet som ansvarar för att informera berörda lärare om vad som ska göras. Från anmälan till återkoppling tar det, enligt intervjun med elevhälsan, en till två veckor. Utredningen görs av mentorn, ofta tillsammans med en av specialpedagogerna, uppger elevhälsan. När Skolinspektionen informerar elevhälsan om att lärare uppger att de känner sig ensamma i arbetet med pedagogiska utredningar och saknar kompetens säger elevhälsan att det är bra att lärarna gör de pedagogiska utredningarna utan att ha fått respons från elevhälsan, eftersom lärarna borde ha kompetensen att göra pedagogiska utredningar.

Rektorn bekräftar i intervjun lärarnas utsagor om att samråd kring de pedagogiska utredningarna inte alltid sker med elevhälsan, trots att det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn uppger att han är medveten om hur elevhälsan och lärarna hanterar arbetet med utredningar av elevernas behov av särskilt stöd. Rektor säger också att han inte tycker att arbetet med utredningar fungerar bra för alla elever eftersom skolans två specialpedagoger har delat upp elevgrupperna mellan sig och de arbetar på olika sätt. Rektor säger vidare att elevhälsans arbete på skolan inte är fullt utvecklat samt att pedagogiska utredningar bör ligga på mentorerna men att de kan ske i samråd med specialpedagogerna.

Rättslig reglering

Av Skollagen framgår det att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Halmstads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Halmstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektor ska säkerställa att alla elever på skolenheten är trygga och inte utsätts för kränkningar.

- Rektor se till att all personal anmäler alla kränkningar som sker på skolenheten till rektor som därefter ska anmäla dessa till huvudmannen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Utredning visar att utbildningen på Andersbergsskolan 1 inte tillförsäkrar eleverna en trygg skolmiljö då många elever upplever hot och kränkningar under rasterna. På skolenheten fungerar inte kedjan med anmälningar av kränkande behandling från elevnivån upp till huvudmannen eftersom lärare och elevhälsoteamet uppger att rapportering av upplevda kränkningar till rektor inte alltid sker då instruktionerna från rektor är att endast slagsmål, mobbing och upprepade bråk ska anmälas till rektor. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i dessa delar.

Skolinspektionens utredning

I elevintervjuerna framkommer många exempel på kränkningar på rasterna som gör att eleverna inte känner sig trygga. Ofta är det olika lekar som urartar och bråk uppstår berättar eleverna. Flera elever berättar att de har blivit sparkade eller slagna under rasterna. Det finns också exempel i intervjuerna på elever som säger sig ha blivit hotade av andra elever. Elever uppger vidare att de är rädda för en del äldre elever, speciellt när ingen vuxen är i närheten. En elev berättar att hen får klättra högt upp i ett träd för att freda sig från en elev som är dum. Några andra elever berättar att de är ensamma och ledsna på rasterna för de inte har någon att vara med. Eleverna berättar vidare att de inte känner sig säkra på att de vuxna hör och ingriper när det blir bråk.

I lärarintervjuerna uppger lärarna att kränkningar förekommer nästan dagligen. Lärarna uppger att skolans trångboddhet är en stor orsak till att bråken mellan elever uppstår. Lärarna berättar att de i huvudsak själva reder ut incidenterna enligt skolans rutiner men endast sällan rapporterar kränkningarna till rektorn – bara om det är grövre incidenter eller upprepade händelser.

Elevhälsan uppger att den bild av otrygghet som elever och lärare gett i intervjuer överensstämmer med elevhälsans bild. Elevhälsan säger att enstaka verbala kränkningar är så vanligt förekommande att blanketten för anmälan av kränkande behandling inte kan användas vid sådana tillfällen utan bara vid vad elevhälsan kallar tillbud samt mobbningsärenden. Elevhälsan uppger att det finns en rutin för hur man på skolenheten ska hantera kränkingsärenden men att lärarna och elevhälsan prioriterar att agera och kontakta vårdnadshavare framför att använda sig av huvudmannens blankett för anmälan av kränkningar.

Elevhälsan uppger att vad de vet har inga kränkningar anmälts under det senaste året och att detta arbetssätt har sanktionerats av rektorn på skolenheten.

I intervjun med rektorn uppger han att han är medveten om att kränkningar sker varje dag. Rektorn säger att han tycker att på det stora hela är Andersbergsskolan 1 en trygg skola, trots att det säkert förekommer hårda ord och konflikter i stor utsträckning. Rektorn uppger att han är mycket tydlig med att om kränkningar sker ska lärarna kontakta hemmet eftersom det är viktigt att kontakt tas med vårdnadshavare när en elev känner sig kränkt. Rektorn uppger att personal på skolan tar tag i händelsen direkt när det händer, självklart beroende på hur grovt det är. Rektorn uppger att ett fåtal kränkingsanmälningar har kommit till honom, men att de inte motsvarar omfattningen av incidenter på skolan. Rektorn säger att det bara är de allvarligaste incidenterna som ska anmälas, annars blir det ett omfattande arbete med att hantera anmälningarna. Enligt rektorn är det viktigare att lärarna reder ut situationen än att de lägger tid på att rapportera till honom. Instruktionerna till lärarna är, uppger rektor i intervjun, att anmäla kränkingsincidenterna till honom om eleverna har slagits, vid mobbing och vid upprepade bråk. Rektor uppger att han sammanställer dessa anmälningar årsvis och skickar dem till huvudmannen en gång om året. Under intervjun säger rektor att skolan kanske måste titta över lagtexten så att den följs i detta avseende.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. En lärare eller annan personal som får kännedom om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Halmstads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar.

Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Halmstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektor ska möjliggöra för förskoleklassens lärare att samverka med övriga lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Rektor ska organisera verksamheten så att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att det på Andersbergsskolan 1 inte sker någon samverkan mellan lärarna i förskoleklasserna och lärarna i grundskolans årskurs ett och två. Trots att lärarna själva efterfrågar en sådan samverkan mellan verksamheterna visar utredningen att skolan är organiserad på ett sätt som inte möjliggör detta.

Utredningen visar även att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det arbete som bedrivs riktas i huvudsak mot åtgärder för elever på individnivå. Verksamheten uppfyller därför inte författningarnas krav i dessa delar.

*Skolinspektionens utredning***Lärarna ska samverka med varandra**

I intervjun uppger lärare i årskurs ett och två att de har försök få igång ämnesgrupper för att skapa en röd tråd genom årskurserna för att gynna eleverna kunskapsutveckling. Lärarna säger att de vill få in förskoleklassen i detta också för att skapa samverkan mellan skolan och förskoleklassen. Vidare berättar lärarna att samverkan med förskoleklassen inte fungerar på grund av det sätt som skolan är organiserad i dag. Förskoleklassernas lärare säger att även de vill ha samarbete med de övriga årskursernas lärare för att utveckla undervisningen. Som det är nu, menar förskoleklassens lärare, finns inte heller möjlighet att samverka mellan de olika förskoleklasserna på grund av schematekniska orsaker. Enligt förskoleklassens lärare fungerar det inte för dem att planera på eftermiddagarna eftersom de då är ute i verksamheten. Alla lärarna uppger att de påtalat behovet av samarbete mellan årskursernas lärare för att underlätta övergången mellan förskoleklassen och årskurs 1 och 2 för rektorn, men att ingenting har skett. Förskoleklassens lärare säger att de upplever sig arbeta helt isolerade från varandra och från övrig skolverksamhet. Vidare säger förskoleklassens lärare att likvärdigheten och det kollegiala lärandet i förskoleklasserna blir lidande eftersom det inte ges utrymme för samverkan.

Rektorn säger att det finns en problematik i att lärarna går under olika avtal vilket gör att förskoleklassens lärare jobbar annorlunda och att samverkan med övriga lärare därigenom försvåras. Rektorn säger sig vara fullt medveten om att lärarnas arbete måste organiseras så att samverkan kan ske mellan årskurserna och att det är ett utvecklingsområde på skolan som han inte hunnit ta tag i.

Elevhälsan ska arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande

Representanter från elevhälsan uppger att arbetet i skolans elevhälsa är främst individbaserat. I intervjun säger elevhälsans representanter att de känner behov av att jobba mer övergripande med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet även om de ger exempel på sådana insatser såsom projektet "Skolan mitt i byn" där kontakten mellan föräldrar och skola är i fokus.

Representanterna uppger att de genom ett tydligt och bra hälsofrämjande och förebyggande arbete skulle kunna nå fler individer och göra större nytta, men tillägger att ett sådant arbetssätt förutsätter att deras tjänster anpassas efter uppdraget. Representanterna säger att huvudmannen istället har valt att minska omfattningen på skolans elevhälsa.

Lärarna säger att de upplever att de saknar stöttning av elevhälsan i arbetet på skolan. Lärarna säger även att det inte är tydligt vad elevhälsans professioner har för uppdrag.

Beslut

2016-06-22

12 (21)

Dnr 43 - 2015:9163

Rektor uppger i intervjun att elevhälsan inte jobbar främst hälsofrämjande och förebyggande. Rektor säger att elevhälsans arbete ligger "steget efter". Rektor uppger att elevhälsans arbete behöver utvecklas på Andersbergsskolan 1, så att elevhälsan lägger huvudparten av sin tid på att arbeta på gruppnivå i stället för på individnivå. Rektor anser också att elevhälsan behöver jobba mer främjande kring trygghetsfrågor på en skol- och gruppnivå då detta är ett viktigt arbete på Andersbergsskolan 1.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid skolenheten ledas och samordnas av rektor som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen framgår att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen och att läraren ska utveckla samarbetet mellan bland annat förskoleklass och skola. Av läroplanen framgår vidare att rektor har ett särskilt ansvar för att samarbetsformer utvecklas mellan bland annat förskoleklassen och skolan.

Enligt skollagen ska det för elever i bland annat förskoleklass och grundskola finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Halmstads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Halmstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektor ska följa upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero i relation till de nationella målen. Detta arbete ska involvera både lärare, annan personal och elever. Arbetet ska dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektor besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Detta ska dokumenteras och kommuniceras ut i verksamheten.
- Rektor ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens bedömning är att det i Andersbergsskolan 1 inte görs någon uppföljning av vare sig skolenhetens kunskapsresultat eller trygghet och studiero. Eftersom rektorn, varken ensam eller tillsammans med lärarna, genomför en uppföljning eller analys av kunskapsresultaten på skolenhetsnivå där de diskuterar vad som orsakar och vad som påverkar resultaten kan rektorn inte heller besluta om utvecklingsåtgärder som utgår från de behov som identifierats för skolenheten och som syftar till att öka skolans måluppfyllelse. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i dessaa delar.

Skolinspektionens utredning

Rektorn berättar i intervjun att inget systematiskt kvalitetsarbete har bedrivits under det senaste året då det i en dialog med dåvarande skolområdeschefen beslutades att rektorn kunde släppa kvalitetsarbetet på grund av den rådande arbetsituationen på skolan. Rektorn uppger vidare att huvudmannen tidigare år endast begärt in ett kvalitetsarbete som varit gemensamt för de två skolenheterna. Rektorn berättar även att skolans satsning på mattelyftet inte var en åtgärd utifrån en analys av denna skolenhets resultat utan en satsning för hela skolområdet.

Lärare uppger i intervju att det inte finns något fungerande kvalitetsarbete på skolenheten. De uppger att det inte har skett någon analys av förra läsårets resultat och att de inte är med och analyserar skolans måluppfyllelse. Vidare säger lärarna att de saknar en röd tråd från förskoleklass och uppåt i undervisningen. På förfrågan svarar lärare att rektor inte har tagit upp skolans måluppfyllelse eller analyserat den med lärarna. I intervjun uppger lärare att fortbildningen mattelyftet inte kom till som en följd av en analys av denna skolenhets resultat. Lärare uppger istället att skolenheten behöver arbeta med mottagandet av nyanlända och svenska som andraspråk.

Elevhälsan uppger att den varken vill eller kan hålla isär Anderbergsskolans två skolenheter. I intervjun säger också elevhälsan att det på skolan finns en utvecklingsgrupp som diskuterar skolans resultat, men att den inte har varit igång på minst ett år. Elevhälsan vet inte om lärarnas deltagande i mattelyftet beror på en analys av elevernas låga måluppfyllelse i matematik.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår det att rektor ansvarar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen och att detta arbete ska dokumenteras. Detta systematiska kvalitetsarbete ska genomföras på skolenhetsnivå, under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet och inriktningen på arbete ska vara att målen för utbildningen, de nationella målen, uppfylls. Enligt läroplanen ansvarar rektor för skolans resultat och har, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Halmstads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Halmstads kommun att senast den 15 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Skolinspektionen konstaterar att Halmstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektor får uppdra åt en anställd vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor inom enhetens inre organisation, om inte annat anges.
- Skolenhetens inre organisation och ledningsstruktur överensstämmer med författningarna

Författningar

2 kap. 9 och 10 §§ skollagen

Åtgärder

- Det ska vara tydligt i vilka fall och till vem rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.
- Rektorn ska försäkra sig om att den som uppgifter överlåts till har tillräcklig kompetens och erfarenhet.
- Huvudmannen och rektorn ska se till att den beslutanderätt och det ansvar som följer av skollagen och andra författningar utövas av rektorn inom skolenheten. I detta ingår att det ska vara tydligt vem som är ansvarig för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet på skolenheten.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning*

Utredningen visar att samtliga lärare vid skolenheten har fått delegation att fatta beslut om att åtgärdsprogram ska upprättas eller inte via ett dokument som redogör för skolenhetens rutiner kring särskilt stöd och extra anpassningar, men flertalet lärare känner inte till att de har delegerats denna rätt. Utredningen visar vidare att rektor inte har säkerställt att läraren i förekommande fall har den kompetens och erfarenhet som krävs för att kunna besluta om och upprätta åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer även att elevens behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Detta innebär bland annat att samråd med skolans elevhälsa enbart sker i begränsad omfattning, trots att det inte är uppenbart obehövt då utredningar av elevens behov av särskilt stöd utreds. Skolinspektionen bedömer vidare att det på skolenheten inte är tydligt vem som är ansvarig för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet på skolenheten.

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med elever, lärare, personal inom elevhälsan och rektor framkommer att skolenheterna, Andersbergsskolan 1 och Andersbergsskolan 2, i alla avseenden uppfattas som en gemensam skolenhet. Det pedagogiska arbetet på Andersbergsskolan 1 leds och samordnas inte av en rektor eftersom rektor delar rektorsansvar för skolenheten med rektor för Andersbergsskolan 2. Skolenheten är därmed inte en autonom organiserad skolenhet, elever på skolenheten har två rektorer och rektor har inte den beslutanderätt eller förutsättningar för att ta det ansvar som följer av skollagen och andra författningar.

*Skolinspektionens utredning***Delegation om åtgärdsprogram**

Elevhälsan uppger i intervju att alla mentorer har fått delegation att besluta om upprättande av åtgärdsprogram samt att utforma dessa. Representanter för elevhälsan berättar vidare att de inte vet om lärarna är införstådda med att de har fått den delegationen.

Lärarna berättar i intervjun att det "nog är de som fattar beslutet" om åtgärdsprogram ska upprättas även om flertalet av lärarna inte har uppfattat att de har fått det uppdraget på delegation. Lärare säger också att eftersom de inte har den kompetens som behövs så blir åtgärdsprogrammen bristfälliga och leder inte alltid till att eleven får det särskilda stöd eleven har rätt till.

I intervjun med rektor uppger han att det är mentorerna som beslutar om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. Enligt dokument som rektor skickat till Skolinspektionen beskrivs skolans rutiner kring arbetet med särskilt stöd. Av dokumentet framgår det att rektor har gjort en generell delegation till skolans samtliga mentorer/arbetslag att besluta om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte.

Skolenhetens organisation

Lärare uppger i intervjun att de ser på Andersbergsskolan som en skolenhet. De säger vidare att de uppfattar att rektorerna för de båda skolenheterna inte eftersträvar en strikt uppdelning av skolenheterna och ansvarsområden samt att lärarna vänder sig till båda rektorerna med såväl elevärenden som pedagogiska frågor. På Skolinspektionens fråga om vem som är deras rektor uppger flertalet av eleverna att de har två rektorer.

Representanter för elevhälsan berättar i intervjun att de inför Skolinspektionens tillsynsbesök fått reda på att Andersbergsskolan består av två skolenheter. De uppger att det organisatoriskt inte spelar någon roll för deras verksamhet att de arbetar för två skolenheter. Representanterna säger vidare att de i sitt elevhälsofrämjande och förebyggande arbete inte kan hålla isär de båda skolenheterna. I intervjuer med både elevhälsa och lärare uppger de till exempel att åtgärderna i planen mot kränkande behandling skulle sett annorlunda ut om den gjorts för respektive skolenhet. Både lärare och elevhälsan säger att även om såväl de yngre eleverna (Andersbergsskolan 1) som de äldre eleverna (Andersbergsskolan 2) upplever otrygghet på skolan så beror det på olika faktorer som kräver olika åtgärder för att förbättra elevernas upplevda känsla av trygghet.

I intervju med rektor för Andersbergsskolan 1 säger han att huvudmannen enbart efterfrågat ett gemensamt kvalitetsarbete för de båda skolenheterna Andersbergsskolan 1 och Andersbergsskolan 2. Rektor uppger vidare att det på Andersbergsskolan 1 inte bedrivs ett eget målinriktat arbete mot kränkande behandling. Rektor för Andersbergsskolan 1 säger att han ser både för- och nackdelar med denna organisation eftersom han ser en styrka i att ha två rektorer som samarbetar men att kan finnas en problematik i att eleverna inte vet vem som är deras rektor.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn framgår inte av skolenheternas gemensamma hemsida att Andersbergsskolan är organiserad i två skolenheter med var sin rektor, utan där presenteras Andersbergsskolan som en skola uppdelad i två spår där varje spår består av förskoleklass till årskurs fem. På kontaktsidan anges att Andersbergsskolan har två rektorer utan hänvisning till skolenhet.

Rättslig reglering

Av skollagen (2 kap. 10§) framgår att en rektor får uppdra åt en anställd vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor inom enhetens inre organisation, om inte annat anges.

Av skollagen framgår det vidare att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare framgår av skollagen att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, sid 250) framgår att det väsentliga är att ledningen av den enskilda skolan klart åvilar en rektor. Det ska vara tydligt för skolans personal, elever och elevernas föräldrar, vem som har ansvaret för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet, liksom för verksamhetens inre organisation och vad detta ansvar innebär. En elev ska aldrig kunna ha mer än en rektor.

Motivering till val av verktyg

Då Halmstads kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Halmstads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden***Bedömning***

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta.

Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Lindh
Beslutsfattare/ Utredare

Ulrika Rosengren
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Andersbergsskolan 1

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Andersbergsskolan 1

Andersberg 1 är en del av Andersbergsskolan, som även omfattar Andersbergsskolan 2, och ligger i skolområde Söder i Halmstad. Skolenheten består sedan den 1 mars 2016 av förskoleklass till årskurs 2. Andersbergsskolan 2 består av årskurs tre till årskurs fem. På skolenheten Andersberg 1 finns det 193 elever; på Andersbergsskolan som helhet finns det 327 elever. Lärarna är organiserade i arbetslag runt varje årskurs. Skolenheten leds av en rektor i nära samarbete med rektorn för Andersbergsskolan 2. Rektor för Andersberg 1 ansvarar även för fritidsverksamheten i förskoleklasserna upp till årskurs fem. Skolans elevhälsa delas mellan de två skolenheterna men ansvaret för hela elevhälsan ligger under rektor för Andersbergsskolan 2.